

5. Li, J., Nguyen, T.H.H. and Coca-Stefaniak, J.A. (2020), “Coronavirus impacts on post-pandemic travel behaviours”, *Annals of Tourism Research* pp. 2-11.

УДК 378.09

Бєбко С.В., к.е.н.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ФУНКЦІОНУВАННЯ СПІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Вища освіта є одним із найважливіших сфер соціально-економічного розвитку. Зростає розуміння того, що це ключ до підвищення сукупної могутності держави, економічного процвітання і підвищення рівня життя населення. Без сучасної системи освіти, що відповідає новим викликам і міжнародним стандартам, неможливо побудувати економіку інноваційного типу.

На ринку освітніх послуг відбувається зміна кон'юнктури, відповідно виникає потреба у зміні інструментів залучення абітурієнтів та гарантування їм унікального продукту. Такі завдання ЗВО вирішує ефективніше у складі кооперативного об'єднання з іншими навчальними закладами, а виходячи на міжнародний ринок освітніх послуг ЗВО формує свій позитивний імідж, закріплює позиції та має змогу розвиватись.

Створення спільних освітніх проєктів є сьогодні однією з провідних світових тенденцій у сфері вищої освіти. Вони дозволяють державам підвищувати якість національних людських ресурсів та вдосконалювати національну систему освіти. Однією із форм спільних освітніх проєктів є спільні заклади вищої освіти. Заснування таких закладів має особливе значення в контексті переходу економіки країн світу на інноваційну модель розвитку. Київський національний університет технологій та дизайну став першим українським вишом, який практикує нові форми взаємодії у сфері вищої освіти, відкривши спільний заклад вищої освіти з китайським університетом.

Заснування спільних закладів вищої освіти – це одна з найперспективніших форм кооперації. Імпорт закордонних освітніх ресурсів і експорт національних освітніх послуг є ключовими елементами інтернаціоналізації вищої освіти. Це дозволяє державам підвищувати міжнародну конкурентоспроможність національної системи вищої освіти. Спільний університет можна використати як місце для проведення міжнародних форумів, конференцій, виставок та ярмарок. На його базі можна створювати науково-дослідні інститути, лабораторії та технопарки [3].

В Україні практику створення спільних закладів освіти започаткував Київський національний університет технологій та дизайну (КНУТД). В рамках співпраці з китайськими ЗВО, 28 жовтня 2019 року було створено Київський інститут в Технологічному університеті Цзілу. Київський національний університет технологій та дизайну став першим українським ЗВО, що одержав ліцензію Міністерства освіти КНР на підготовку фахівців на базі Київського інституту Технологічного університету Цзілу (Шаньдунської академії наук) у місті Цзінань. Таким чином, Україна долучилася до країн світу, що відкрили в Китаї свої заклади освіти [1].

Світова пандемія COVID-19 вплинула на процеси глобальної інтернаціоналізації. Карантинні обмеження стали викликом для спільних закладів вищої освіти та внесли певні корективи в їх роботу. Навчальний процес відбувається за допомогою технологій дистанційного навчання. Студенти активно працюють в модульному середовищі Moodle, переглядають відео-лекції та спілкуються з викладачами за допомогою конференцій платформи Zoom.

Для якісного функціонування спільних закладів вищої освіти вагомим є питання залучення ринку та підприємницького сектору до вирішення проблем розвитку в умовах пандемії. Але просте об'єднання з метою спільної діяльності в умовах карантину не може відбутись без урахування зовнішніх ефектів (екстерналій) [2].

Частина зовнішніх ефектів у цих процесах може усуватись тільки під впливом держави, наприклад внесення змін до законодавства щодо в'їзду іноземних громадян на навчання, законодавче закріплення порядку входження ЗВО у міжнародні консорціуми, можливості дистанційного отримання освітніх послуг для іноземних громадян. Інша частина ефектів усувається шляхом паритетних перемовин між учасниками ринку освітніх послуг, але за умов визначеності прав власності учасників, незначних за розміром трансакційних витрат по об'єднанню.

Отже, спільні заклади вищої освіти – це новий механізм колективної кооперації на ринку міжнародних освітніх послуг. Відкриття таких закладів є важливим кроком для поглиблення міждержавної взаємодії, яка може слугувати національним інтересам та сприяти створенню інших проектів у сфері вищої освіти. Ризики, викликані пандемією, та швидкозмінні економічні умови діяльності, вимагають нових підходів та методів співпраці для спільних закладів вищої освіти.

Література

1. Коваль О. Відкрито перший український інститут у Китаї. Журнал «Україна-Китай», n1(19) 2020. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://sinologist.com.ua/koval-o-vidkryto-pershyj-ukrayinskyj-instytut-u-kytayi/>

2. Яницкий О. Н. “Турбулентные времена” как проблема общества риска // Общественные науки и современность. 2011. № 6. С. 155—164

3. Medianik E. (2017) Joint Universities as a Tool for Promoting the National Interests of Russia and China. International Organisations Research Journal. 2017. vol. 12, no 1, p. 7–23.

УДК 338.431

Шацька З.Я., к.е.н., доцент
Шацька М.С., бакалавр
Київський національний університет
технологій та дизайну

«POST-COVID19 ECONOMY» ЯК НОВА БІЗНЕС-МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Пандемія COVID-19 спричинила призупинення ведення бізнесу по всьому світу внаслідок запровадження локдауну і сформувала нові умови для всіх ринків і сфер бізнесу. Результатом впливу пандемії стала необхідність перебудови традиційних бізнес-процесів, зміна економічних пріоритетів і цілої низки завдань, що виникли перед підприємствами. Разом з тим вона надала унікальну можливість подолати традиційне ставлення підприємств до продукції, персоналу і технологій, як до окремих складових і поєднати їхні можливості в нову модель розвитку, засновану на синергії та інтеграції. Нова економічна модель розвитку, яка формується під впливом пандемії COVID-19, отримала назву «Post-COVID19 есоному». Основними напрямками формування «Post-COVID19 есоному» є:

1. «Націоналізація» економіки, інтеграція та концентрація критично важливих виробничих ланцюжків всередині економік, обмеження чи зниження частки глобальних торгових операцій [3].

2. «Віртуалізація» бізнесу та економіки, як перенесення значної кількості ділової активності у віртуальний світ. 39% CEO вважають, що пандемія прискорила цифрову трансформацію і створення операційної моделі нового покоління. З розвитком аналітики, штучного інтелекту, автоматизації процесів і інтернету речей компанії майбутнього стануть більш «оцифрованими», а співробітників буде менше, але вони будуть володіти необхідними для сучасності новими навичками [1].

3. Зміни в роботі персоналу. З переходом до дистанційної роботи, відбулося збільшення частки у сфері послуг, де не потрібен особистий контакт, запровадження жорстких санітарно-епідеміологічних норм і заходів там, де не можливо відмовитись від особистих контактів, збільшення роботизації виробничих процесів тощо. Однак, незважаючи на перехід працівників на віддалену роботу, 68% керівників вважають, що комунікація з працівниками покращилась під час кризи [1].